

Udskriftsdato: 1. januar 2026

2016/1 BSF 6 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om ret til efterværn til voldsudsatte kvinder efter ophold på krisecenter

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 6. oktober 2016 af Pernille Skipper (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Nikolaj Villumsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om ret til efterværn til voldsudsatte kvinder efter ophold på krisecenter

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2016-17 at fremsætte et lovforslag, der sikrer voldsudsatte kvinder retten til efterværn i forlængelse af et ophold på et krisecenter.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 178, folketingsåret 2015-16. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2015-16, sektion A, B 178 som fremsat.

Enhedslisten vil sikre, at psykosocial støtte – såkaldt efterværn – bliver en rettighed, der tilkommer alle voldsudsatte kvinder i forlængelse af et ophold på et krisecenter. Efterværnsindsatsen skal tilrettelægges efter kvindernes behov og kan indeholde gruppeforløb, individuelle psykologsamtaler eller andet afhængigt af kvindens konkrete behov samt viden om, hvad der virker på området. Efterværnet skal forankres på krisecentrene. Herved forebygges en lang række sociale konsekvenser af volden for både kvinder og børn, og gentagelse af volden forebygges ved at styrke kvinderne i etableringen af en normal hverdag uden den voldelige partner. Desværre får alt for få kvinder i dag et tilstrækkeligt efterværn.

De eksisterende tilbud om rådgivning til voldsudsatte kvinder på krisecentre er i dag fastlagt i servicelovens § 109, og det er denne bestemmelse, som EL ønsker udvidet, således at efterværn etableres som en rettighed i forlængelse af et ophold på et af landets krisecentre. Servicelovens § 109 er i dag kun møntet på voldsudsatte kvinder og deres eventuelle børn, men retten til efterværn efter ophold på et krisecenter bør ifølge EL principielt også tilgå voldsudsatte mænd, selv om meget få mænd tager ophold på botilbud på grund af den vold, de har været udsat for, og selv om voldsramte kvinder er en langt mere udsat gruppe. (»Stalkingofre og voldsramte mænd får mere hjælp«, Berlingske, den 26. oktober 2015).

Ca. 33.000 kvinder udsættes årligt for fysisk vold af deres mandlige partner. Kvinder, der er udsat for vold, har årligt ca. 2.000 ophold på krisecentre, og det samme gælder for deres børn. Der er ikke tale om unikke ophold, idet nogle har flere årlige ophold på kvindekrisecentre. (»Evalueringsrapport udarbejdet af Rambøll for Socialstyrelsen, 2015). Det anslås, at ca. 33.000 børn under 15 år i 2010 overværede eller overhørte vold mod en forælder i hjemmet, og der må derfor formodes at være mange børn, der vokser op i familier med en dagligdag præget af vold og overgreb (»Vold i nære relationer – omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark«, Karin Helweg-Larsen, Statens Institut for Folkesundhed i samarbejde med Ministeriet for Ligestilling og Kirke, 2. udgave, 2012, side 14). Dette kan have langsigtede konsekvenser for børnene, og en af virkningerne kan bl.a. være, at børnene fortsætter den voldelige adfærd som voksne. Dette understøttes af, at 79 pct. af kvinderne på krisecentrene angiver, at deres nuværende partner har været udsat for vold i barndomshjemmet (»Voksne, som lever med vold i nære relationer – Sociale indsatser, der virker«, Socialstyrelsen, 2013, side 8).

EL mener, at efterværn kan være med til at bryde denne onde cirkel, da kvinderne bliver bedre i stand til at forlade den voldelige partner. Ud over at vold mod kvinder har store menneskelige konsekvenser, har den også store offentlige omkostninger. Ifølge Statens Institut For Folkesundheds rapport »Voldens pris« fra 2010 koster vold mod kvinder hvert år 0,5 mia. kr., heraf op mod 95 mio. kr. i årlig tabt arbejdsfortjeneste (»Voldens pris – Samfundsmæssige omkostninger ved vold mod kvinder«, Karin Helweg-Larsen et al., Statens Institut for Folkesundhed, 2010). EL mener derfor, at det er en god investering at forbedre efterværnsindsatsen for kvinder på krisecentre, der har været udsat for grov vold. Danmark har 42 kvindekrisecentre, de såkaldte § 109-tilbud, hvoraf ca. 78 pct. angiver at have en form for efterværnstilbud til kvinderne (»Evalueringsrapport udarbejdet af Rambøll for Socialstyrelsen, 2015).

Et eksempel på et efterværnsprojekt er Mødrehjælpens projekt »Ud af voldens skygge«. Det er et tilbud til kvinder, der har levet i et voldeligt forhold eller er på vej ud af et voldeligt forhold. Kvinderne tilbydes et rådgivnings- og behandlingsforløb, som består af et stabiliseringsforløb med efterfølgende gruppeforløb og efterværnssamtaler. Formålet er, at kvinderne opnår viden om det at være udsat for vold, at de bearbejder deres oplevelser fra et voldeligt forhold, og at voldens følgevirkninger reduceres. Også kvindernes børn tilbydes under projektet et skræddersyet forløb, som passer til deres behov, f.eks.

gruppeforløb med andre børn fra voldsramte familier. Evalueringen viser positive resultater. De psykiske følgevirkninger såsom posttraumatisk stress, angst, depression og lavt selvværd reduceres, og kvinderne opnår større kontrol over deres liv, hvilket er særlig afgørende i direkte forlængelse af krisecenteropholdet, hvor forskning viser, at kvinderne er særlig sårbare og derfor mere tilbøjelige til at vende tilbage til den voldelige partner. De positive effekter af projektet ser ud til at være fastholdt op til et halvt år efter forløbets afslutning, om end langtidsvirkningerne ikke kendes (»Ud af voldens skygge – Evaluering af rådgivning og behandlingseffekt«, Videnscenter for Psykotraumatologi, Syddansk Universitet, 2012).

Der skal en flerstrengt og langsigtet indsats til for at stoppe vold i et parforhold og afhjælpe de mange økonomiske, sociale og psykologiske følgevirkninger, som vold i nære relationer har for både voksne og børn. På den baggrund foreslår EL, at efterværn til voldsudsatte etableres som en rettighed i forlængelse af de voldsramtes ophold på landets krisecentre.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til efterværn til voldsudsatte kvinder efter ophold på krisecenter.

(Beslutningsforslag nr. B 6)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.